

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 София, бул. Дондуков 52

Телефон: (+359 2) 9859 3001

Факс: (+359 2) 987 08 27

ДО

ДИРЕКЦИЯ "ОБЖАЛВАНЕ И
УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО"

ГР.

ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

ГР.

У К А З А Н И Е

Относно: Измененията и допълненията в Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина и Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски, обнародвани в ДВ. бр.12 от 13 февруари 2009г.

На основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от Закона за Националната агенция за приходите, давам следните задължителни указания:

I. Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина:

1. С цел прецизиране на текстовете и недопускане на противоречиво тълкуване на съответните разпоредби, в чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 1 са добавени и тютюнопроизводителите.

Поради възникнали въпроси, свързани с прилагането на чл. 1, ал. 4 от наредбата, които разпоредби регламентират сроковете за подаване на декларация за промяна вида на осигуряването от страна на самоосигуряващото се лице следва да се има предвид:

Видът на осигуряването за календарната година се променя, като **в срок до края на месец януари на съответната календарна година** самоосигуряващите се лица подават декларация по утвърден образец (ОКД 5). Подадените декларации (ОКД 5) от самоосигуряващи се лица за промяна вида на осигуряването след така установения срок не могат да имат правни последици за лицата.

2. От 01 януари 2009г. се прилага изменената и допълнена разпоредба на чл. 6, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване, като самоосигуряващите се лица са длъжни да подават и коригираща справка за окончателния размер на осигурителния доход за съответната минала година, когато с данъчната декларация за предходната година декларират доходи, получени за

извършена трудова дейност през минали години. **В същия смисъл е допълнена и разпоредбата на чл. 2, ал. 4 от Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина**, като самоосигуряващите се лица включват в коригираща справка осигурителен доход, формиран като сбор от декларирания вече осигурителен доход за съответната минала година и дохода, получен и деклариран за 2008 г., но отнасящ се за извършена трудова дейност през съответната минала година. Новотоформираният окончателен месечен осигурителен доход не трябва да надвишава максималния месечен размер на осигурителния доход за съответната минала година. Самоосигуряващото се лице е задължено да определи отново окончателна осигурителна вноска за съответната минала година, за да изчисли вноската за довносяне. Размерът на осигурителната вноска за довносяне се получава като разликата между новоформираната окончателна осигурителна вноска и декларираните вече данни за окончателния размер на осигурителната вноска за съответната минала година. Тази вноска, както и окончателната вноска се внасят в срока за подаване на данъчната декларация за 2008г. - не по-късно от 30 април 2009г.

3. Допълнен е текста на чл. 3, алинеи 1 и 2, като е уточнено, че до 10 число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят се внасят авансово дължимите осигурителни вноски (по чл. 6, ал. 7 от КСО), от лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от същия кодекс. По този начин, се конкретизира вида на вноската и кръга на осигурени лица (самоосигуряващи се), обхванати от тези разпоредби.

4. Създадена е нова ал. 1 на чл. 4 от наредбата. С тази разпоредба се регламентира реда за определяне на минималния размер на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица, когато не упражняват трудова дейност през целия месец. Осигурителният доход се определя пропорционално за дните, през които е упражнявана дейността спрямо работните дни от месеца.

5. В разпоредбата на чл. 7, ал. 1 е променено съдържанието на точка 1 и е заличена т.3. Съгласно тези изменения от 01 януари 2009г. териториалните поделения на НОИ ще продължават да издават осигурителни книжки на:

- лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност;

- самоосигуряващите се лица, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица, членове на непersonифицирани дружества;

- регистрираните земеделски производители.

Точка 2 остава непроменена и осигурителни книжки от териториалните поделения на НОИ продължават да се издават и на лицата – работници или служители, наети по трудов договор от осигурители, които не са еднолични търговци или юридически лица.

От 01 януари 2009г. териториалните поделения на НОИ няма да издават осигурителни книжки и осигурителният стаж на тези лица ще се зачита въз основа на данните по чл. 5, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване, подадени по реда на Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица на:

- членовете на кооперации, работещи без трудови правоотношения в кооперацията;
- изпълнители по договори за управление и контрол на търговски дружества, на еднолични търговци, на непersonифицирани дружества, както и синдиките и ликвидаторите;
- осигурените лица, полагащи труд без трудово правоотношение.

6. С цел прецизиране и яснота на текста е допълнена и разпоредбата на чл. 13, ал. 1 от наредбата. Включено е и разпределението, определено с чл. 157, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване за осигурителните вноски в универсален пенсионен фонд на лицата, родени след 31 декември 1959г. и работещи в чужбина по трудово правоотношение с български работодатели – 2.2 на сто за сметка на осигуреното лице и 2.8 на сто за сметка на осигурителя.

7. Допълнена е разпоредбата на чл. 18, като в регламентираният срок осигурителните вноски се внасят и от изпратените за участие в международни мисии по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи служители, избрали да се осигуряват по свое желание и за своя сметка върху избран осигурителен доход между минималния и максималния месечен размер на осигурителния доход.

8. Изменението на разпоредбите на чл. 3, ал. 3, чл. 12 и на чл. 17а е направено с цел синхронизиране текстовете на тези разпоредби с цялостните изменения в КСО, извършени с оглед прецизиране обхвата на осигуряването.

II. Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски.

1. Направените изменения и допълнения в разпоредбата на чл. 1, ал. 7 по същество не я променят, а са във връзка с промените в съответните закони.

Допълнението на точка 11 е свързано с новия Закон за съдебната власт и конкретизира обезщетенията, върху които не се изчисляват и внасят осигурителни вноски - по чл. 225, чл. 226, чл. 277, ал. 3 и чл. 354 от Закона за съдебната власт.

Създадена е нова т. 12, на чл. 1, ал. 7, като не се изчисляват и внасят осигурителни вноски върху сумите и доволствията по чл. 74, ал. 1 - 4, разноските по чл. 75 и 76, компенсационните суми по чл. 81, стойността на паричните и/или предметните награди по условията и до размерите на чл. 86 и 87 и обезщетенията по чл. 112, чл. 117 и чл. 119 -120 от Закона за Държавна агенция “Национална сигурност”.

2. Създадена е нова ал. 4 в чл. 3 от наредбата във връзка с изменението и допълнението на чл. 6, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване. Регламентирано е формирането на нов размер на окончателния осигурителен доход за съответната минала година с коригиращата справка към данъчната декларация.

3. От 01 януари 2009г. основната икономическа дейност на осигурителя се определя съгласно Класификация на икономическите дейности (КИД-2008) по икономическите дейности, посочени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за всяка календарна година. Класификацията е утвърдена със заповед на председателя на Националния статистически институт (§ 1, ал. 1 от допълнителните разпоредби на наредбата).

III. Други:

1. В държавен вестник бр. 1 от 06 януари 2009г. е обнародвано Постановление № 321 на Министерския съвет от 19 декември 2008 г. С параграф единствен от постановлението са направени изменения и допълнения в чл. 19 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. Съгласно тези изменения и допълнения **след 1 януари 2009г. осигурителният стаж на длъжността “педагог” или “възпитател” в домовете за медико-социални грижи за деца и в детските ясли се зачита за учителски стаж.** Следователно за тези лица след **1 януари 2009г. се дължи и осигурителна вноска за учителски пенсионен фонд.** Вноската е в

размер **4,3 на сто**, изцяло за сметка на осигурителя (§ 22, ал. 7 от ПЗР на Кодекса за социално осигуряване).

Следва да се има предвид, че се дължат осигурителни вноски за учителски пенсионен фонд след 1 януари 2007 г. за длъжността "възпитател" в домовете за деца, лишени от родителска грижа и след 1 януари 2008 г. за длъжността "възпитател" в останалите специализирани институции за предоставяне на социални услуги за деца или в други места за предоставяне на социални услуги в общността.

2. В държавен вестник бр. 109 от 23 Декември 2008г. е обнародвана Инstrukция за изменение и допълнение на Инstrukция № 13 от 2000г. за прилагане на Наредбата за категоризиране труда при пенсиониране (НКТП). Промените са в сила от 11 юли 2008г. Съгласно § 1. от същата са изменени и допълнени длъжности на работници, специалисти и ръководни служители в атомната електроцентра, чийто труд при пенсиониране се зачита първа категория, тъй като са пряко заети с експлоатацията и ремонта на съоръженията в I контур (чл. 1, т. 5, буква "а" от НКТП). Конкретно в списъка на професиите и длъжностите в АЕЦ "Козлодуй" (Приложение № 1 към чл. 8, ал. 6 от Инstrukция № 13 от 2000г.) са изменени и допълнени длъжностите:

- длъжността в т. 34 е изменена от Оператор-старши "Радионуклеиден контрол" на Оператор "Радиохимични анализи";
- длъжността в т. 35 е изменена от Оператор по контрол херметизация на ядреното гориво на Оператор "Измерване на радиоактивност";
- точки 36 - Оператор радионуклеиден контрол и 67- Ръководител група контрол на херметичност на обвивката са отменени;
- създадени са т. 79 - Главен експерт радиохимични анализи и т. 80 - Експерт измерване на радиоактивност.

Съгласно § 2. от Преходните и заключителните разпоредби дължимите осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване за новосъздадените т. 79 - Главен експерт радиохимични анализи и т. 80 - Експерт измерване на радиоактивност за периода от 11 юли 2008г. до обнародването на инструкцията (23 декември 2008г.), следва да се внесат в срок до 30 дни след обнародването ѝ, т.е. до 22 януари 2009г. След изтичането на този срок върху дължимите и невнесени осигурителни вноски се дължи лихва по реда на чл. 113, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ**

КР. СТЕФАНОВ